

MİSAFİRE İKRAM*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàh!

Bugün sizlere, geçen haftadan kalan faziletlerden bahsedeceğiz.

a. Misafire İkram Etmek

Bu faziletler hakkında Cenâb-ı Peygamber SAS şöyle buyuruyor:¹

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ

(خ.م.ت.ه.ح.ب. عن ابى هريرة)

(Men kâne yü'minü bi'llàhi ve'l-yevmi'l-âhiri)

“Her kim Allah’a iman etmiş ve ahirete de inanmışsa, *(felyükrim dayfehû)* misafirine ikram etsin! Allah’a iman eden, ahiret gününe de inanan insan, misafirine ikram, ihsan etsin!”

Bu hadis, Buhârî ile Müslim’in Hazret-i Ebû Hüreyre’den rivayetidir. Misafirin kıymeti büyüktür. Hepimizin başına gelen haller. Biz bir

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Buhârî, *Sahîh*, c.XIX, s.105, no: 5673; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.163, no: 67; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.367, no:4487; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.267 no:7615; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.164, no:16440; Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.40, no: 2424; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.42, no:95; Ebû Ya'lâ Müsned, c.XI, s.470, no:6590; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.286, no:467; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.308, no:2347; Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.7, no:19746; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.24, no:34; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.125, no:368; Hennâd, *Zühd*, c.II, s.511, no:1050; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.53, no:24907; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXI, s.327, no:23647.

sefer hacca gittiğimizde, orada bir misafirhaneye misafir olduk. Misafirhane öyle bir yer ki... Yâni bizim bugünkü evlerimizde misafir alamıyoruz, alsak da rahat ettiremiyoruz.

Daracık evler... Büyük evlerde o mobilya tesisleri evi dolduruyor, yine misafirlere bir yer kalmıyor. Bana kalırsa en kolayı, her caminin bir misafirhanesi olmalı, yemek teşkilatı olmalı; misafir gelince her türlü ikramı kolaycacık yapmalı!

O evlere gelen misafirlere, bir kahve, bir çay verip, “Haydi uğurlar olsun!” demek bize yakışmaz. Biz müslümanız el-hamdü lillâh; onu başkaları yapar. Ama, müslüman misafirine ikram etmeli, yatırmalı. E, şimdi yatırmak mümkün olmuyorsa, memlekette oteller dolu; otelin parasını vererekten misafiri orada da yatırmak mümkün olur. Yemesi içmesi hususunda da böyle yapılmasını, bak Cenâb-ı Peygamber ne güzel söylüyor:

“Allah’a inanan, –yani imanında kâmil olan– ahirete de inanan, misafirine ikram etsin!” Bu bir...

b. Sıla-i Rahim Yapmak

İkincisi yine:²

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ

(خ. عن ابى هريرة)

(*Men kâne yü'minü bi'llâhi ve'l-yevmi'l-âhir,*

² Buhârî, *Sahîh*, c.XIX, s.105, no: 5673; Ebû Hüreyre RA'dan.

felyesıl rahimehû) “Her kim Allah’a ve ahiret gününe iman etmişse, sıla-i rahim yapın!”

Sıla-i rahim: Akraba ü taallûkat, ana-baba da onun içinde; bu ana-baba dersinin ma’badi ya... Ana-baba başta olmak üzere, amca, dayı, teyze, hala, bu gibi akrabalar ve onların çocuklarının ziyaretlerine gitmek; muhtaç oldukları vakitte onların yardımlarına başkalarından daha fazla koşmak... İslam’ın icabı ve Peygamberimizin de emri.

Sıla-i rahim yapın! Bizim dört tane kandilimiz var, iki de bayramımız var; altı... Arada yine başka sebepler de olabilir. Hiç olmazsa insan, senede böyle altı gününü bu büyüklerin ziyaretiyle geçirmesi lâzım; mümkün olursa... Ama mümkün olmuyorsa, meselâ uzakta iseler, gitmek de mümkün olmuyorsa; hiç olmazsa mektuplarla, telgraflarla kandillerini tebrik vazifemizden ibarettir. Cenâb-ı Peygamber onun için, “Sıla-i rahim yapın!” buyurmuş.

Akraba ü taallûkat, bir kök ve o kökün etrafındaki dal ve budaklar gibidir. Bunların hep birbirleriyle sımsıkı yapışma, kaynaşma mecburiyetinde olduğunu Cenâb-ı Peygamber bize duyuruyor. Bu sıla-i rahim yapılmazsa gevşeklik olur, soğukluk olur; birbirleriyle alâka kesilir, unutulur insan... Dünyada unutulunca ahirette de unutulur. Binâen aleyh, dünyada böyle sıkı sıkı sarılın da, ahirette de unutulmayın!

Şimdi bir akrabalıktan olan kardeşlik var, bir de müslüman kardeşliği var... “Müslümanlar

kardeştir.” diyor Cenâb-ı Hak. Mânevi kardeş yani... Mânen kardeşiz. Öteki, dünya cihetinden kardeş, mirasımıza konan. Mânevi kardeşler, neseb kardeşlerinden daha üstündür. Onların kıymetleri daha yüksektir.

Bu arada bizi okutan hocalarımız, bize yardım eden kimseler; bunlar da yetişmemize yardım ediyorlar, okutuyorlar, bizi yetiştiriyorlar. Onlar da bizim akrabamız kadar kuvvetlidirler. Büyüklerimiz de böyle... En başta Peygamberimiz SAS. Sıla-i rahme en lâyük o! Ana-baba, akraba ü taallukat; o da lâzım ama, asıl gerekli olan insanın Peygamber SAS’e sıla-i rahim yapması. Mümkün olmazsa, çok çok salât ü selâm getiririz olduğumuz yerden. O sıla-i rahmi böylece de temin etmeğe çalışırız.

c. Hayır Söylemek veya Susmak

Üçüncüsü de —üç tane bu hadisler:³

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ
لِيَصْمُتْ

(خ.م.ت.ه.حم.حب.عن أبي هريرة)

³ Buhârî, *Sahîh*, c.XIX, s.105, no: 5673; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.68, no: 46; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.659, no: 2500; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.367, no:4487; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.339, no: 5154; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.267, no:7610; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.273, no: 516; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.394, no:7895; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.286, no:467; Abdü’r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.7, no:19746; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.I, s.24, no:34; Ebû Hüreyre RA’dan.

(*Men kâne yü'minü bi'llâhi ve'l-yevmi'l-âhiri, felyekul hayran ev li-yasmüt*) “Allah’a inanan, ahiret gününe inanan insan, mümkünse hayır söylesin. Bilgisi varsa, malûmatı varsa hayra ait; o hayırları söylesin. Böyle bir sözü yoksa, sussun sükût etsin!”

Burada bir şair de şöyle demiş:

“—Susmak zinettir, sükût da selâmettir. Ben az konuştuğuma, sustuğuma hiç bir zaman pişman olmadım; fakat söylediklerime çok pişman oldum.” demiş.

Çok sözün içerisinde, çok yalan da olur; iyi bir şey değil. Onun için, insanın mümkün oldukça Allah-u Teâlâ'nın verdiği bu nefesi boşa harcamaması lâzım! Bu nefes Cenâb-ı Hak'tan bize bir nimettir. Ömür nasıl kıymetliyse, sağlık nasıl kıymetliyse, zekâ nasıl kıymetliyse, kuvvet nasıl lâzım şeyse, bu nefes de o kadar kıymetlidir. Bunu boşa harcamamak lazım! Ya Allah'ın zikriyle meşgul ol; ya namazla, ibadetle meşgul ol!

Bak ne güzel, *estaizü bi'llâh*:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

(الذاريات: ٥٦)

(*Ve mâ halaktü'l-cinne ve'l-inse illâ li-ya'büdün.*) [Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.] (Zâriyat, 51/56) buyuruyor Allah-u Teâlâ Hazretleri. Bizim vazifemiz Allah'a kul olmak, ona kulluk vazifemizi yapmak!

Kulluk vazifesi hemen böyle muayyen saatlerde olanlarla bitmez. Onun için, gönlümüzü öyle bir uyandıracacağız ki, saati kurduğumuz vakitte nasıl 24 saat işliyorsa, Allah'ın huzurunda daima öyle durmalı... Emrine her zaman münkad... Dilinden yanlış söz çıkmamak, kötü söz çıkmamak, kimseyi incitecek bir söz çıkmamak... Bunlar hep edebin içerisindedir.

Bunu izah sadedinde Hazreti Enes'in Ahmed ibn-i Hanbel'de bir rivayeti daha var: ⁴

مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُمَدَّ لَهُ فِي عُمُرِهِ وَيُزَادَ لَهُ فِي رِزْقِهِ
فَلْيَبْرِّ وَالِدَيْهِ وَلْيَصِلْ رَحِمَهُ

(حم. عن أنس)

(*Men serrahu en yümedde lehû fî umrihî*) “Her kim ölümünün unutulmasını, yaşının uzamasını, ömrünün uzamasını istiyorsa; (*ve yüzâde lehû fî rizkîhî*) her kim ki rızkının çoğalması kendisini sevindirirse; (*felyeberre vâlideyhi*) anne ve babasına iyilik yapsın, (*velyesıl rahimeh*) ve sıla-i rahim yapsın!”

Demek ki, sıla-i rahim çok mühim. Bizim birbiri-mizle kaynaşmamızın yegâne şartlarından birisi, akraba ü taallûkat arasında sıkı bir rabıta... Onları memnun edecek haller, ikramlar, izzetler, ihsanlar hep bunun içerisine girer.

Allah cümlemizi affetsin... Tefvîkât-ı samedâ-niyyesine mazhar etsin...

⁴Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.266, no: 13838, Enes RA'dan.

Bu, ibadetin fer'idir. Asıl olan imandır. İmanın bunlar dalları oluyor. İmanın kökü: *Lâ ilâhe illa'llah, muhammeden rasûlü'llah...* Allah'a inanmak, Peygamberine inanmak, öldükten sonra dirileceğine inanmak, meleklerine inanmak, kıyamet günündeki teraziye, mizana, cennete, cehenneme inanmak imanın esaslarındandır. Bunlar de fer'lerdir. Şimdi, kol, el, ayak, parmak fer'dir; vücudun kendisi esastır. Ama, fer' olmazsa esasın da kıymeti olmuyor o zaman... Kolumuz olmazsa, ayağımız olmazsa, vücudumuz olmuş ama para etmiyor. Binâen aleyh fer'in de esas kadar lüzûmu vardır.

Onun için Allah cümlemizi afv ü mağfiret etsin... Bu hususta belki 20 tane kadar hadis var, çeşitli tabirlerle. Bunun başı hep ana-baba hakkındadır. Ana-baba hakkını devam ettirirken, Efendimiz, içkiyi söyledi. İçki de büyük günahdır, dedi. Anababaya ne kadar hürmetsizlik ederseniz, o kadar büyük günah... İçki de, onun yanında günah, zina da onun yanında günah, faiz de onun yanında günah, adam öldürmek de onun yanında günah, yalan da onun yanında günah...

Biz hınzır etinden çok korkarız el-hamdü lillâh... Onun sözünü bile bazı insanlar ağızlarına almazlar; kötü hayvan derler. Halbuki, günahlıkta hep beraber... Diğer günahları işlemekte insan hiç fütur etmiyor da, ona gelince dayanıyor.

Onu şöyle gördüm: İnsanların bugün birbirlerinden soğuk durması ve bugünün insanların da birbirlerine tecâvüz edişleri

hakkında birçok sözler söylüyor herkes... İşte bunu şöyle önleyelim, böyle önleyelim, şöyle yapalım, böyle yapalım... Ama en çok burada rol oynayan imandır. İman olursa, yakayı kurtarırsınız. İman olmazsa, para etmez.

Onun için, ayet-i kerimede:

أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ

(الأَنْعَام: ٦٥)

(*Ev yelbisüküm şiyean ve yüzîka ba'daküm be'se ba'd*) “Allah’ın yasak ettiği günahları işleyenlerin gönüllerinde merhamet kalmaz, şefkat kalmaz, insanlık kalmaz; gönül kararır. Ondan sonra, birbirlerini boğazlamakta hiç de tereddüt etmezler.” (En’am, 6/65) buyrulmuştur.

Allah hepimizi affetsin... Tevfîkat-ı samedaniyesine mazhar etsin... Birbirlerimizi öz kardeş gibi sevmek, birbirlerimize lâzım gelen saygıyı, hürmeti göstermek nasib ü müyesser eylesin...

Bismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Lâ ilâhe illa'llâhu'l-halîmü'l-kerîm... Sübhâna'llâhi rabbi'l-arşı'l-azîm... El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn...

Nes'elûke mûcibati rahmetike... Ve azâimi mağfiretike... Ve'lganîmete min külli birrin... Ve's-selâmete min külli ismin... Lâ teda' lenâ zenben illâ gafarte... Ve lâ hemmen illâ ferracte... Ve lâ haceten leke fîhâ ridan, illâ kadaytehâ yâ erhame'r-râhimîn... Yâ

*erhame'r-râhimîn... Yâ erhame'r-râhimîn...
İrhamnâ...*

Ya Rabbi! Bugünkü Cumamızı sen bizden kabul eyle... Birçok Cumalara da sağlık afiyetle erişmek nasib ü müyesser eyle...

*Allâhümme innâ nes'elüke temâme'n-ni'meh...
Ve devâme'l- àfiyeh... Ve hüsne'l-hàtimeh...
Bi-hürmeti'l-fâtihah!*

.....

Es-selâmü aleyküm!

Mehmet Zahid KOTKU

05. 01. 1979 - İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/
Cuma Sohbetlerine
PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

